

De cauterisatie en extirpatie der pulpa en hierbij noodzakelijke behandeling.

III. Dental Review. Juni 1904. Pag. 555. Alvorens het onderwerp der cauterisatie van het pulpa-weefsel te behandelen, wensch ik nog eens ernstig de aandacht te vestigen op het groote voordeel van cocaïne-druk-anaesthesie. Er is geen behandeling die den patiënt zoo dankbaar stemt en hem meer vertrouwen in den operateur inboezemt, dan het volgens deze methode pijnloos wegnemen eener pulpa, die vele dagen lang pijn veroorzaakte en den patiënt uiterst zenuwachtig gemaakt heeft. Door zorgvuldig en voorzichtig te werk te gaan, kan men dit bereiken. Ik ben overtuigd, dat er weinig pulpa's zijn, die niet den anaesthetischen invloed van cocaïne zullen gehoorzamen, indien de operateur volhoudt en de oplossing eng begrensd houdt onder den toegepaste druk.

Wij hebben evenwel dikwijls gevallen, waar de tand niet veel last veroorzaakt, waar de dentine-laag dicht is, en het dringen der oplossing door het weefsel misschien meer tijd zou vereischen dan wij in ééne zitting daarvoor beschikbaar hebben. Dit zijn de gevallen waar arsenicum kan worden aangewend.

Cauterisatie der pulpa. Men heeft vaak de moeilijkheid gereleveerd om de pulpa pijnloos weg te nemen na de aanwending van arsenicum. Dit is voornamelijk te wijten aan onnauwkeurige samenstelling der arsenicum-preparaten, die voor dit doel gebruikt worden. Het beste is, altijd het middel volgens eenzelfde formule te gebruiken, omdat verschillende preparaten ook verschillend werken, hetgeen wordt veroorzaakt door de hoeveelheid

arsenicum die zij inhouden. Hier volgt een gewijzigde formule van Dr. A. W. Harlan, die ik steeds met gunstig resultaat heb gebruikt:

R. Acid arsenicosi 4.
Hydrocl. cocaïni 1.3.
Menthol 0.325.
Lanolin 9.8.
Misce fiat pasta.

N.B. Het is goed om een voldoende hoeveelheid lampzwart hieraan toe te voegen, om het preparaat te kleuren. Men zal ook ondervinden dat, met de menthol, slechts zeer weinig lanolin noodig is om de twee andere ingrediënten tot een pasta te vormen. Hoe minder lanolin men gebruikt, des te beter zal het middel werken.

Bij de aanwending van arsenicum is het bijna altijd het beste om cofferdam aan te leggen. Neem zooveel van het weefsel weg als zonder pijn kan geschieden, — steriliseer de caviteit en plaats de gewenschte hoeveelheid pasta zoo dicht nabij de pulpa als maar mogelijk is. Dit moet nu bedekt worden met een klein stukje vloeipapier of een wattenpropje en dan de caviteit afgesloten met fosphaatcement. Indien dit laatste materiaal onmiddellijk op de pasta komt, zonder papier of watten er tusschen, zal het zuur van het cement de werking van het arsenicum schaden. Er zijn redenen, die cement als afsluiting eener arsenikapplicatie verkieselijk maken. In die gevallen waar de pasta in contact is met de pulpa, kan de caviteit hermetisch afgesloten worden zonder drukking uit te oefenen, welke trouwens altijd vermeden dient te worden bij het doen eener behandeling in een tand met ontbloote pulpa. Ook is het van zeer groot nut dat men, door gebruik van cement, voorkomt dat de patiënt de applicatie wegneemt in geval de tand pijn doet, hetgeen soms voorkomt. Deze behandeling moet van twee tot zeven dagen in den tand blijven. Bij aanwending van pasta maakt het weinig verschil uit,

of de pulpa geëxponeerd is of niet. Waar het direct op de pulpa wordt toegepast, vereischt het minder tijd om het leven er uit te nemen, dan in die gevallen waar de applicatie op het dentine is gedaan. Er zijn verschillende factoren die den tijd bepalen, gedurende welke het arsenicum in den tand moet blijven, zooals de ligging van den tand in den mond, de diepte der caviteit, de gezondheid van den patiënt, etc. Bij de wegname van de applicatie moet men zorgen al het cement en al het zieke weefsel weg te nemen alvorens de pulpa-kamer geopend wordt. Dit kan het best geschieden met een ronde boor. Hierdoor nemen wij mechanisch het arsenicum weg, hetwelk, als een gedeelte blijft zitten, allicht periost-ontsteking te weeg brengt. Dit is, mijns inziens, veel beter dan af te hangen van antidotum arsenici (Liquor ferri oxydati dialysati.) om het arsenicum te neutraliseeren. Nu kunnen de kanalen blootgelegd en de pulpa weggenomen worden. Als de kanalen droogge maakt kunnen worden en er niet de minste gevoeligheid is, zal het verstandig zijn om de kanalen direct na extirpatie te vullen. Zoodoende verminderen wij het gevaar voor infectie en verkleuring van den tand, welke veroorzaakt worden door een temporaire medicament-applicatie in het wortelkanaal. Maar wij zijn niet altijd in staat om de pulpa geheel weg te nemen en de kanalen te drogen en te vullen direct na de exstirpatie en in dat geval is een pijnstillende behandeling de aangewezen weg.

Ik heb er vroeger al op gewezen, hoe voorzichtig men moet zijn om asepsis te behouden bij de wegname van het pulpa-weefsel. Ik heb ook mijn bezwaar tegen het gebruik van waterstof-superoxyde als bloedstelpend middel genoemd.

Met betrekking tot het behoud der kleur moet ik in 't kort memoreeren eene veel verbreide methode voor de behandeling der tanden na cauterisatie der pulpa. De arsenik-applicatie blijft in den tand gedurende den gewenschten tijd. Na verwijdering der applicatie wordt de caviteit met antidotum arsenici gevuld en de pulpa-kamer

geopend, wat gewoonlijk bloeding veroorzaakt. Dan wordt zonder eenige poging om het schadelijke bloed en ijzer te verwijderen, tannine ingebracht en afgesloten in de ruimte der kroon-pulpa om de wortel-pulpa te looien.

Als men na een week of tien dagen deze applicatie wegneemt, zal men opmerken dat het pulpa-weefsel eene donkere kleur heeft. Bij bijna ieder voorkomend geval, zal men zien dat de tand eenigszins donkerder is dan de aangrenzende tand. Tannine en ijzer zijn chemisch niet te binden, — het mengsel dat ontstaat, is ijzer-tannaat, eene onoplosbare stof. Indien er vochtigheid aanwezig is, wordt er een soort van inkt gevormd, die zulke leelijke vlekken geeft dat ze onmogelijk door een bekend procédé kunnen worden weggenomen.

Zooals ik reeds zeide, zijn er verschillende gevallen — bijv. bij gebrek aan tijd, of in ontoegankelijke caviteten, etc. — waar men het beste doet arsenicum te gebruiken. Maar als deze methode gevolgd wordt, moet men geen tannine gebruiken en elk spoor van het antidotum arsenici (indien dit gebruikt wordt) en bloed met alcohol worden weggenomen.

Het is mij bekend, dat het mechanisch proces van de vulling der wortelkanalen niet gerekend wordt een deel der therapie te zijn; maar het is onmogelijk om asepsis der kanalen en de kleur der tanden te behouden, zonder deze permanente hermetische afsluiting; daarom wijs ik er op, dat, terwijl de kanalen zooveel mogelijk geheel en al gevuld moeten worden, men zorgvuldig moet toezien al de wijde kanalen zóó voorzichtig te vullen, dat het vul-materiaal niet door de apicale opening van den wortel wordt gedrongen. Dit wordt anders dikwijls de oorzaak van pericementitis. Alle groote kanalen moeten gemeten worden door watten te wikkelen rondom een naald en deze in het kanaal te passen, waarna men eenigszins kleiner dan de watten een gutta-percha point kan uitzoeken of zelf maken. Dan kunnen wij redelijk zeker zijn, dat het kanaal gevuld is en vermijden zoo-

veel doenlijk de vulling boven den apex uit te dringen.

Bij het gebruik van arsenicum moeten wij niet verwachten de pulpa zoo pijnloos weg te nemen, als zulks kan geschieden door cocaïne-druk-anaesthesie. De gevallen zijn zelfs zeldzaam, waar dit absoluut zonder pijn kan geschieden, tenzij twee of drie weken verlopen tusschen het tijdstip dat de arsenik-applicatie werd aangebracht, en de poging om de pulpa te verwijderen. Gewoonlijk is de tijd een belangrijke factor, zoowel voor tandarts als patiënt. Daarom bedien ik mij dikwijls, en met goed gevolg, van een combinatie van deze twee methoden.

In die gevallen, waar wij geen tijd hebben om de anaesthetische-oplossing door het dentine te drijven, kan tot een volgende zitting arsenicum worden aangewend. Dan kan het blootleggen pijnloos geschieden en de pulpa geanaesthetiseerd worden door cocaïne onder druk. Beter resultaat wordt verkregen als men de arsenik-applicatie na vierentwintig uur wegneemt en dan de pulpa laat bloeden, alvorens de cocaïne in het weefsel te brengen.

Onwaar is de bewering, dat cocaïne na de aanwending van arsenicum geen uitwerking op het pulpa-weefsel heeft. Er zijn veel gevallen, waar de meest pijnlooze en beste resultaten slechts verkregen kunnen worden door combinatie dezer twee methodes.

De behandeling van pericementitis zal in het volgend artikel besproken worden.

Ontsteking rondom den tandwortel.

IV. Dental Alvorens de therapie van pericementitis te bespreken,
Review. wil ik constateeren dat deze toestand te dikwijls veroor-
Juli 1904. zaakt wordt door zorgeloosheid van den kant der opera-
Pag. 653. teurs. In vele gevallen kan de oorzaak van peridentale